

# COMMISSIE VOOR HET BANK- EN FINANCIËWEZEN

## Prudentieel Toezicht

Brussel, 8 juli 1996

D1/1786

### Omzendbrief aan de Revisoren

Mevrouw,  
Mijnheer de Revisor,

Ik zend U hierbij ingesloten een tekst die de voorwaarden bevat op basis waarvan de Commissie zich bereid heeft verklaard, aan de kredietinstellingen die hierom verzoeken, een afwijking te verlenen op het koninklijk besluit op de jaarrekening van de kredietinstellingen, teneinde hen toe te laten gebruik te maken van zogenaamde asymmetrische interne contracten.

Mag ik U verzoeken om, voor de kredietinstellingen waar U een revisorale opdracht uitoefent en die gebruik maken van dit type van interne contracten, in uw controleprogramma eveneens het toezicht in te lassen van de naleving van bedoelde voorwaarden.

Ik wens tenslotte van deze gelegenheid gebruik te maken om het Instituut van erkende revisoren te bedanken voor de zeer gewaardeerde bijdrage die zij heeft geleverd aan het tot stand komen van de bij dit schrijven ingesloten tekst.

Hoogachtend,  
De Voorzitter,

J.-L. Duplat.

Bijlage : 1

# VOORWAARDEN VOOR HET GEBRUIK VAN

## ASYMMETRISCHE INTERNE CONTRACTEN

### I. INLEIDING

#### 1. Begripsbepaling

1.1. Interne contracten zijn verrichtingen die plaats hebben tussen twee diensten binnen dezelfde entiteit of tussen twee entiteiten (bijkantoor/hoofdkantoor) binnen dezelfde instelling. Verrichtingen tussen verbonden instellingen, of-  
schon intern op het niveau van de consolidatie, worden dus niet bedoeld (1).

1.2. Onderscheid kan gemaakt worden tussen twee soorten interne contracten :

- symmetrische interne contracten : interne contracten afgesloten tussen diensten/entiteiten die dezelfde waarderingmethode hanteren;
- asymmetrische interne contracten : interne contracten afgesloten tussen diensten/entiteiten die een verschillende waarderingmethode hanteren.

1.3. Enkel asymmetrische interne contracten geven in bepaalde omstandigheden aanleiding tot de registratie van autonome resultaten. Resultaten op interne contracten worden autonoom genoemd wanneer ze "an sich" het resultaat van de instelling affecteren.

#### 2. Asymmetrische interne contracten

2.1. Asymmetrische interne contracten komen enkel voor in een hybride "accounting framework" dat zowel elementen ontleent aan de "mark-to-market accounting", als

---

1. Niettemin kan worden aanbevolen de principes die ten grondslag liggen aan de voorwaarden vervat in II, toe te passen op verrichtingen tussen verbonden instellingen die een asymmetrisch karakter vertonen.

aan de "accrual accounting". Het K.B. op de jaarrekening van de kredietinstellingen huldigt een dergelijk "accounting framework" (2). Het bepaalt immers dat juridisch identieke verrichtingen, op basis van de intentie bij het afsluiten, verschillend gewaardeerd worden. Dit geldt zowel voor effectenverrichtingen als voor buiten-balansverrichtingen.

- 2.2. Het gebruik van asymmetrische interne contracten is ruim verspreid bij kredietinstellingen. Het hangt samen met een bepaalde organisatorische structuur. In deze structuur vervullen de tradingcellen een functie van "interne market maker". In plaats van dat elke dienst of entiteit afzonderlijk verrichtingen in de markt afsluit, worden de verrichtingen via interne contracten gecentraliseerd bij de tradingcellen, die dan ten belope van de gesaldeerde positie een beroep doen op de markt. Deze werkwijze laat, door het volume aan externe verrichtingen te beperken, in belangrijke mate toe de bid/offer spread binnen het bedrijf te houden alsmede het kredietrisico verbonden aan externe verrichtingen te reduceren. Ze biedt tevens het voordeel dat de knowhow inzake een bepaalde markt binnen één enkele dienst kan geconcentreerd worden.

### 3. Resultaten op asymmetrische interne contracten

- 3.1. Op afsluitdatum geeft een asymmetrisch intern contract enkel aanleiding tot de registratie van een waarderingsresultaat wanneer het wordt afgesloten aan andere dan marktvoorwaarden. Dit resultaat staat volledig op zichzelf en beantwoordt aan geen enkele economische realiteit. Het afsluiten van een asymmetrisch intern contract aan andere dan marktvoorwaarden gaat bijgevolg steeds gepaard met de manipulatie van het resultaat van de instelling.

- 3.2. Gedurende de looptijd worden op een asymmetrisch intern contract steeds waarderingsresultaten geboekt. Teneinde de impact van deze resultaten op het resultaat van de instelling te bepalen, dienen twee situaties te worden onderscheiden.

1° Ingeval de tradingcel het interne contract in de markt heeft tegengedraaid, geven de op dit contract geboekte waarderingsresultaten geen aanleiding tot

---

2. Koninklijk Besluit op de jaarrekening van de kredietinstellingen van 23.09.1992 (B.S. 06.10.1992).

de registratie van een autonoom resultaat. Het resultaat van de instelling verschilt dan ook niet van het resultaat dat zou zijn vastgesteld mocht de niet-tradingcel, in plaats van een intern contract met de tradingcel, een externe verrichting hebben afgesloten.

2° Wanneer en zolang de tradingcel het interne contract in positie houdt, affecteren de op dit contract geboekte waarderingsresultaten "an sich" het resultaat van de instelling. Het interne contract genereert in deze situatie m.a.w een autonoom resultaat. Dit resultaat dient in de context van een hybride "accounting framework" als reëel te worden beschouwd. Het vormt immers een logische, zij het ver doorgedreven consequentie van de in dit "accounting framework" vervatte waarderingsbeginselen.

3.3. Op vervaldatum vallen de op een asymmetrisch intern contract geregistreerde resultaten steeds tegenover elkaar weg. Het afsluiten van een asymmetrisch intern contract heeft derhalve nooit een blijvend resultaat tot gevolg.

#### 4. Noodzaak tot omkadering

4.1. Het gebruik van asymmetrische interne contracten biedt een instelling ontegensprekelijk voordelen, zowel inzake kosten- als inzake risicobeheersing.

4.2. Aan het gebruik van asymmetrische interne contracten zijn evenwel ook gevaren verbonden. Het belangrijkste gevaar bestaat erin dat asymmetrische interne contracten, wanneer oneigenlijk gebruikt, toelaten het resultaat van de instelling te manipuleren. Vandaar het belang er over te waken dat deze contracten steeds aan marktvoorwaarden worden afgesloten en nooit aanleiding geven tot het onverantwoord in resultaat nemen van "spreads".

Doch ook het behoorlijk gebruik van asymmetrische interne contracten is niet van gevaren ontbloot wanneer het plaats vindt binnen een onvoldoende gesofisticeerd boekhoudsysteem of zonder de nodige begeleidende maatregelen inzake administratieve organisatie en interne controle. Een omkadering van het gebruik van deze contracten dringt zich derhalve op.

4.3. Het gebruik van asymmetrische interne contracten, met de noodzakelijk daaraan verbonden erkenning van autonome resultaten, voert een hybride "accounting fra-

*mework*" tot zijn uiterste consequentie. Ofschoon autonome resultaten in de context van dit "*accounting framework*" als reëel dienen beschouwd te worden, is het niet wenselijk dat zij op substantiële wijze het resultaat van de instelling bepalen. In die optiek moet in het bijzonder worden vermeden dat asymmetrische interne contracten worden aangewend als middel tot interne speculatie. Het gebruik van asymmetrische interne contracten is dan ook slechts verantwoord binnen een kader dat ertoe strekt de impact van autonome resultaten te beperken.

## II. VOORWAARDEN

1. Enkel instellingen wiens boekhouding en operationele en administratieve organisatie, met inbegrip van het interne controlesysteem, is aangepast mogen gebruik maken van asymmetrische interne contracten.
2. Asymmetrische interne contracten dienen op administratief en boekhoudkundig vlak, alsmede in het kader van de eigen-vermogensreglementering, te worden behandeld zoals externe verrichtingen.
3. Asymmetrische interne contracten mogen slechts worden afgesloten tussen twee operationeel onafhankelijke diensten/entiteiten.
4. Asymmetrische interne contracten mogen enkel worden afgesloten tussen een trading- en een niet-tradingcel. Het initiatief tot het afsluiten van bedoelde contracten dient steeds uit te gaan van de niet-tradingcel.
5. Asymmetrische interne contracten moeten steeds aan marktvoorwaarden worden afgesloten en gemotiveerd zijn door gegronde bedrijfseconomische overwegingen. De contracten worden op afsluitdatum zodanig gedocumenteerd dat het achteraf mogelijk is na te gaan of aan deze vereisten werd voldaan.
6. Spreads op asymmetrische interne contracten mogen maar in resultaat worden genomen wanneer zij met een verantwoorde zekerheid als verworven kunnen worden beschouwd.

7. Het is tradingcellen niet toegestaan omvangrijke en/of langdurige netto-posities aan te houden in asymmetrische interne contracten.
8. De voorwaarden 3, 4, 6 en 7 zijn niet van toepassing indien de instelling elk asymmetrisch intern contract op afsluitdatum onmiddellijk en op een individuele basis d.m.v. een externe verrichting in de markt tegendraait. Het asymmetrische interne contract dient in dat geval qua prijs en modaliteiten met deze externe verrichting overeen te stemmen.
9. De diensten/organen belast met de dagdagelijkse controle op bedoelde verrichtingen, alsmede de interne audit van de instelling waken erover dat de onderhavige voorwaarden worden nageleefd.

### III. COMMENTAAR

#### Voorwaarde 1

Deze voorwaarde heeft tot doel te vermijden dat instellingen die niet over de nodige knowhow beschikken zich inlaten met het gebruik van asymmetrische interne contracten. Asymmetrische interne contracten mogen dan ook maar gebruik worden na de uitdrukkelijke toelating van het hoogste directieorgaan van de instelling en nadat schriftelijke procedures werden vastgelegd inzake de boekhoudkundige en administratieve verwerking en de interne controle van deze contracten.

In het bijzonder dient aandacht besteed te worden aan de volgende punten :

- inzake de boekhouding : of deze voorziet in een afzonderlijke registratie en dagelijkse reconciliatie van alle door de instelling afgesloten interne contracten;
- inzake de operationele en administratieve organisatie : of deze in voldoende mate de onafhankelijkheid garandeert van de diensten/entiteiten die geautoriseerd zijn tot het afsluiten van asymmetrische interne contracten;
- inzake het interne controlesysteem : of dit voldoende onderbouwd is en voorziet in specifieke controles die erop gericht zijn de naleving van de voorwaarden 4, 5, 6 en 7, desgevallend 8, te verzekeren.

### Voorwaarde 2

Dat asymmetrische interne contracten dienen behandeld te worden zoals externe verrichtingen houdt in concreto in :

- op administratief vlak : dat asymmetrische interne contracten, in zoverre zij zich daartoe lenen, aan dezelfde administratieve procedures en interne controles dienen onderworpen te worden als externe verrichtingen (3);
- op boekhoudkundig vlak : enerzijds, dat asymmetrische interne contracten afgesloten tussen twee diensten binnen dezelfde entiteit in de algemene boekhouding van de instelling dienen verwerkt te worden (4); anderzijds, dat op asymmetrische interne contracten de boekhoud- en waarderingsregels dienen toegepast te worden die gelden voor externe verrichtingen;
- in het kader van de eigen-vermogensreglementering : - ofschoon op asymmetrische interne contracten geen eigen-vermogensvereisten voor het afwikkelings- en wederpartijrisico dienen te worden aangerekend - enerzijds, dat op asymmetrische interne contracten die geen deel uitmaken van de handelsportefeuille, de eigen-vermogensvereisten inzake kredietrisico's dienen te worden toegepast; anderzijds, dat de posities die resulteren uit asymmetrische interne contracten die deel uitmaken van de handelsportefeuille, dienen te worden opgenomen in de berekening van de eigen-vermogensvereisten inzake markt-  
risico's (zowel algemeen als specifiek risico).

### Voorwaarde 3

Asymmetrische interne contracten gaan conceptueel uit van de idee dat binnen één en dezelfde instelling verschillende onafhankelijke beslissingcentra kunnen onderscheiden worden. Het gebruik van asymmetrische interne contracten vereist dan ook dat deze idee wordt onderschraagd door de operationele organisatie van de instelling.

De operationele onafhankelijkheid van diensten/entiteiten zal onder meer blijken uit :

- het feit dat hun beheer, in het organigram van de instelling, het voorwerp uitmaakt van een afzonderlijke verantwoordelijkheid;
- de omstandigheid dat hun activiteit is onderworpen aan een aparte rapportering op managementniveau;
- de vrijheid waarover zij beschikken om rechtstreeks in de markt te gaan.

---

3. Asymmetrische interne contracten mogen bijgevolg nooit retroactief worden afgesloten of ontbonden.

4. Tot nader order dienen asymmetrische interne contracten evenwel, op hun resultaatsimpact na, niet te worden opgenomen in de externe rapporteringsstaten.

#### Voorwaarde 4

Deze voorwaarde verbiedt het afsluiten van asymmetrische interne contracten tussen niet-tradingcellen die een verschillende waarderingsmethode hanteren. Dergelijke contracten beantwoorden immers niet aan de filosofie die het gebruik van asymmetrische interne contracten rechtvaardigt.

Een tradingcel in de zin van onderhavige voorwaarde is een dienst/entiteit die uitsluitend verrichtingen afsluit die behoren tot de handelsportefeuille van de instelling zoals gedefinieerd in art. 3, 1° van het reglement op het eigen vermogen van de kredietinstellingen (5). Een dergelijke cel ontplooit, binnen strikte limieten, een activiteit van "matched principal brokering", "customer facilitation" of "market making" in munten en instrumenten waarin de liquiditeit van ingenomen posities op voldoende wijze verzekerd is (6). De door de cel afgesloten verrichtingen worden in de boekhouding van de instelling aan marktwaarde gewaardeerd.

#### Voorwaarde 5

Afhankelijk van de automatisatiegraad van het administratieve verwerkingsproces en van de wijze waarop binnen de instelling een onafhankelijke controle is georganiseerd op het bedrijfseconomisch verantwoord en marktconform karakter van verrichtingen, kan de in deze voorwaarde gevraagde documentatie verschillende vormen aannemen. In elk geval dient deze documentatie te voldoen aan de vereiste van auditeerbaarheid. Dit houdt o.m. in dat zij op één of andere wijze een aanduiding bevat van de op het ogenblik van het afsluiten van het asymmetrische interne contract geldende marktvoorwaarden, met verwijzing naar een betrouwbare externe bron.

- 
5. Besluit van de Commissie voor het Bank- en Financiewezen van 5 december 1995 over het reglement op het eigen vermogen van de kredietinstellingen.
  6. "Matched principal brokering", "customer facilitation" en "market making" zijn drie vormen van "flow trading". Bij "flow trading" streeft de tradingcel ernaar om via de realisatie van de "bid/offer spread" winst te genereren. "Matched principal brokering" houdt in dat de tradingcel elke afgesloten verrichting onmiddellijk in de markt tegendraait. Bij "customer facilitation" en "market marking" houdt de tradingcel daarentegen kortstondig beperkte posities voor eigen rekening aan. "Market making" onderscheidt zich van "customer facilitation" doordat een "market maker" bied- en laatprijzen verschafft en zich bereid verklaart te allen tijde als tegenpartij op te treden.



### Voorwaarde 6

Het in deze voorwaarde vervatte voorschrift is in feite niets anders dan een specificatie van het algemeen erkende beginsel dat de marktwaarde van een handelsverrichting maar mag bepaald worden op basis van een waardering aan middenkoers wanneer de spread met een verantwoorde zekerheid als verworven kan worden beschouwd (7). Bij een waardering aan middenkoers wordt de spread immers onmiddellijk in resultaat genomen (8).

Voor instellingen die gebruik maken van asymmetrische interne contracten houdt deze voorwaarde in concreto in dat hun waarderingsregels en interne controlesysteem het verworven karakter van de in resultaat genomen spreads dienen te verzekeren.

### Voorwaarde 7

Deze voorwaarde strekt ertoe speculatie door middel van asymmetrische interne contracten zowel in omvang als in tijd te beperken. Ze heeft tot doel te voorkomen dat belangrijke autonome resultaten op deze contracten worden geregistreerd.

De beperking in omvang kan worden gerealiseerd door de activiteit van de tradingcellen te onderwerpen aan limieten die de voor eigen rekening ingenomen posities zodanig beperken, dat het genereren van resultaten uit deze posities, als oogmerk van de activiteit, steeds ondergeschikt blijft aan de eigenlijke doelstelling van "*matched principal brokering*", "*customer facilitation*" of "*market making*", namelijk het genereren van winst uit de realisatie van de "*bid/offer spread*".

De beperking in tijd houdt in dat de netto-posities die de tradingcellen aanhouden in asymmetrische interne contracten periodiek in de markt dienen te worden tegengedraaid. Het risico-beheersysteem van de instelling dient op dit punt de nodige garanties te bieden.

---

7. De C.B.F. onderzoekt momenteel of het wenselijk is dat zij aanduidingen zou geven omtrent de wijze waarop de marktwaardeberekeningen dienen te gebeuren.

8. Afgezien van de eventuele vorming van zogenaamde "holdback reserves".

Voorwaarde 8

Deze voorwaarde voorziet in een uitzonderingsregime voor instellingen die systematisch elk asymmetrisch intern contract in de markt tegendraaien. In de boekhouding van die instellingen dient elk asymmetrisch intern contract derhalve gelinkt te zijn aan een externe verrichting, waar het qua prijs en modaliteiten exact mee overeenstemt.

Dit uitzonderingsregime zal tevens dienen toegepast te worden door instellingen die wel asymmetrische interne contracten in positie nemen :

- voor de asymmetrische interne contracten die worden afgesloten tussen diensten/entiteiten waarvan de operationele onafhankelijkheid onvoldoende verzekerd is;
- voor de asymmetrische interne contracten die, wanneer de tradingcel ze in positie zou nemen, tot gevolg zouden hebben dat een limiet wordt overschreden.

oOo